

Datum doručení: 26. 6. 2025

Centrální číslo jednací: PS20250013843

Věc: Znění § 240 trestního zákoníku

Žádost

(...)

Žádost o poskytnutí informace

(dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím)

(...)

„Na základě zákona o svobodném přístupu k informacím Vás chci laskavě požádat o znění § 240 novely trestního zákona která prošla Poslaneckou sněmovnou. Dále se chci zeptat na retroaktivitu a prováděcí zprávu.“

Odpověď

(...)

Vážený pane,

potvrzujeme, že Kancelář Poslanecké sněmovny přijala prostřednictvím poštovní zásilky dne 26. června 2025 Vaši žádost o poskytnutí informace, podanou podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“). Ve Vaší žádosti uvádíte následující, citujeme:

„Na základě zákona o svobodném přístupu k informacím Vás chci laskavě požádat o znění § 240 novely trestního zákona která prošla Poslaneckou sněmovnou. Dále se chci zeptat na retroaktivitu a prováděcí zprávu.“

V souladu s Příkazem č. 4/2010 vedoucího Kanceláře Poslanecké sněmovny, v platném znění, je k vyřízení Vaší žádosti příslušné Samostatné oddělení styku s veřejností Kanceláře Poslanecké sněmovny.

Ve věci Vaší žádosti na úvod sdělujeme, že Poslanecká sněmovna aktuálně projednala vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, který jí byl předložen vládou dne 19. listopadu 2024. Tento návrh byl Poslaneckou sněmovnou a jejími orgány projednáván jako sněmovní tisk 861, a veškeré informace o průběhu jeho projednávání, text návrhu předloženého vládou, dále předložené pozměňovací návrhy, a rovněž text návrhu zákona schválený Poslaneckou

sněmovnou jsou zveřejněny na profilové stránce sněmovního tisku 861 na webových stránkách Poslanecké sněmovny www.psp.cz, a to v sekci „Jednání a dokumenty“ – „Sněmovní tisky“, kde do vyhledávací tabulky stačí zadat číslo sněmovního tisku 861. Přímou dostupnou je profilová stránka sněmovního tisku 861 na tomto odkazu:

<https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=9&T=861>

Předmětný návrh zákona byl Poslaneckou sněmovnou schválen ve 3. čtení na její 139. schůzi dne 30. května 2025, a po zpracování přijatých pozměňovacích návrhů a po provedení legislativně technických oprav byl aktuálně tento návrh zákona postoupen Senátu. Návrh zákona ve znění schváleném Poslaneckou sněmovnou bude dále projednáván Senátem a jeho orgány, a to jako senátní tisk 143. Plénum Senátu by se tímto návrhem zákona mělo, podle návrhu Organizačního výboru Senátu, pravděpodobně zabývat ve středu 9. července 2025.

V současné chvíli není možno přesně uvést, jakým způsobem a s jakým výsledkem bude probíhat projednávání předmětného návrhu zákona v horní komoře Parlamentu, ani v jakém časovém horizontu bude návrh zákona, po schválení oběma parlamentními komorami, předložen k podpisu prezidentu republiky. Teprve po ukončení legislativního procesu a po publikaci zákona ve Sbírce zákonů může nově přijatá právní norma nabýt účinnosti.

K Vašemu dotazu na navrhované změny § 240 trestního zákoníku, Zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby, konstatujeme, že k tomuto ustanovení není navrhována žádná novelizace, a to ani ve znění původního návrhu předloženého vládou Poslanecké sněmovně, ani ve znění návrhu schváleného Poslaneckou sněmovnou. Navrhované změny trestního zákoníku se tedy ustanovení § 240 netýkají, a proto se k § 240 nevyjadřuje ani důvodová zpráva, zpracovaná předkladatelem.

Aktuální znění § 240 trestního zákoníku zůstává beze změn, a je tedy následující:

§ 240

Zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby

(1) Kdo ve větším rozsahu zkrátí daň, clo, pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, pojistné na úrazové pojištění, pojistné na zdravotní pojištění, poplatek nebo jinou podobnou povinnou platbu anebo vyláká výhodu na některé z těchto povinných plateb, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nejméně se dvěma osobami,*
- b) poruší-li k usnadnění takového činu úřední uzávěru, nebo*
- c) spáchá-li takový čin ve značném rozsahu.*

(3) Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve velkém rozsahu, nebo*

b) spáchá-li čin uvedený v odstavci 2 písm. c) ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech.

(4) Příprava je trestná.

K Vašemu dotazu, týkajícímu se retroaktivity navrhované právní úpravy, je možno vzhledem k výše uvedeným skutečnostem pouze v obecné rovině konstatovat, že tzv. pravá retroaktivita, tj. zpětná účinnost právního předpisu, je považována za nepřipustnou [legislativní techniku](#), neboť je v rozporu s požadavkem [legitimního očekávání](#) a [právní jistoty](#). Obecný zákaz retroaktivity je v trestním právu prolomen výjimkou zakotvenou v Čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod, který stanoví následující: „Trestnost činu se posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.“.

Jak však bylo uvedeno výše, v aktuálně projednávaném návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, žádná nová právní úprava § 240 trestního zákoníku navrhována není.

S pozdravem